

МЕЖДУВЕДОМСТВЕН СЪВЕТ ЗА КАДРИТЕ В ТУРИЗМА
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

Протокол

**от заседание на Междуведомствен съвет за кадрите в туризма (МСКТ),
проведено на 26.02.2018 г. – 13:30 ч. – гр. София**

Поканени: 45 членове на МСКТ, вкл. председател и заместник-председател

Присъствали:

1. Ирена Георгиева, заместник-министър на туризма и председател на МСКТ;
2. Лиляна Кирчева-Арсова, главен директор на главна дирекция „Туристическа политика“, Министерство на туризма и заместник-председател на МСКТ;
3. Милка Паралска, главен експерт, отдел „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“, главна дирекция „Туристическа политика“, Министерство на туризма и секретар на МСКТ;
4. Д-р Аксилия Бутева, заместник на титуляря доц. д-р Николай Димитров Овчаров - представител на Министерството на културата (МК);
5. Елка Димитрова, директор на дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност“ – представител на Министерство на труда и социалната политика (МТСП);
 - 5.1. Христо Симеонов, началник на отдел в дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност в МТСП;
6. Анна Дончева, заместник на титуляря: Жечо Жечев, старши експерт, дирекция „Икономически политики за насърчаване“, представител на Министерството на икономиката (МИ);
7. г-жа Камелия Кръстева – главен експерт в отдел „ОКБС“ към ГД „Контрол на пазара“ при КЗП, упълномощена от титуляря Таня Патрикова, старши експерт в главна дирекция „Контрол на пазара“, представител на Комисията за защита на потребителите (КЗП);
 - 7.1. г-н Юрий Луканов – главен експерт в отдел „ОКБС“ към ГД „Контрол на пазара“ при КЗП
8. Емилияна Димитрова, председател на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) - представител на НАПОО;
9. Доц. д-р Мариана Янева – представител на Университет за национално и световно стопанство (УНСС);
10. Доц. д-р Велислава Николаева – представител на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ (ВСУ);
11. Упълномощава д-р Красимир Александров (АУ) да представлява титуляря доц. д-р Братой Георгиев Копринаров, представител на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ Бургас (УБ „Проф. д-р Асен Златаров“);
12. Доц. Д-р Красимир Александров, катедра „Туризм“, представители на Аграрен университет Пловдив (АУ);

13. Проф. д-р Ренета Божанкова, заместник-ректор по учебната дейност на ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ – представител на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ);

13.1. проф. д-р Васил Маринов, заместник;

14. Упълномощава д-р Красимир Александров (ЛУ) да представлява титуляря проф. д-р Стоян Маринов, представител на Икономически университет – Варна (ИУ);

15. Проф. д.к.н. Соня Милева-Божанова, представител на Международно висше бизнес училище (МВБУ);

16. Людмила Ненкова, зам.-председател на УС на Българска хотелирска и ресторантьорска асоциация (БХРА), колективен член на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България, представител на Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ);

17. Нели Христова, председател на ИФ „ТУКОТ“, представител на Конфедерация на труда „Подкрепа“ (КТ-Подкрепа);

17.1. Десислава Христова, заместник;

18. Лилия Петкова, член на УС на Независима синдикална федерация на търговията, кооперациите, туризма и услугите, представител на Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ);

19. Ивелин Желязков, изпълномощен представител от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ);

20. Доц. Борис Гълъбов, представител на Българска стопанска камара (БСК);

21. Свидна Динева, член на УС на Асоциация на българските туроператори и туристически агенти (АБТТА);

22. Марияна Добрева, заместник-председател на Български съюз по балнеология и СПА, представител на Български съюз по балнеология и СПА (БУБСПА);

23. Доц. д-р Димчо Тодоров – Председател на УС на Българска асоциация на експертите в туризма (БАЕТ), представител на БАЕТ;

24. Доц. Златка Григорова, Висше училище по агробизнес и развитие на регионите (ВУАРР), представител на Тракийски туристически район (ТТР);

25. Д-р Любов Попова, изпълнителен директор на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“;

Отсъствали членове:

26. Магдалена Станулова, главен експерт в дирекция „Образователни програми и образователно съдържание“, представител на Министерството на образованието и науката (МОН);

27. Надежда Богданова, главен експерт в главна дирекция „Услуги по заетостта“ - представител на Агенцията по заетостта (АЗ);

28. Методи Бунджулов, директор на дирекция „Правно-административни дейности, управление на собствеността и бюджет“ – представител на Центъра за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР);

29. доц. д-р Преслав Димитров, ръководител катедра „Туризъм“ и декан на Стопански факултет при ЮЗУ, представители на Югозападен университет „Неофит Рилски“ Благоевград (ЮЗУ);
30. проф. д-р Йорданка Алексиева, ръководител на катедра „Хранене и туризъм“, представител на Университет по хранителни технологии (УХТ);
31. проф. д-р Иван Марков, представител на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ (ВУ);
32. доц. д-р Ваня Василева, преподавател в катедра „Туризъм“, представител на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ (ШУ);
33. доц. д-р Стоян Киров, представител на Колеж по туризъм – Благоевград (КТ-Благоевград);
34. Доц. д-р Ирена Емилова, представител на Нов български университет (НБУ);
35. Станислав Новаков, член на УС на Палатата и изпълнителен член на СД „Хотели мениджмънт 2003 - холдинг“, представител на Българска търговско-промишлена палата (БТПП);
36. Малинка Маринова – Председател на Асоциация на училищата по ресторантьорство и хотелиерство в България (АУРХ) и директор на ПГ по туризъм „Алеко Константинов“ – гр. Плевен, представител на АУРХ;
37. Светлана Атанасова, председател на УС на Българска асоциация на туристическите агенции (БАТА);
38. Гина Шосва, представител на Национална асоциация за детски и младежки туризъм (НАДМТ);
39. Аспарух Мачирски, представител на Сдружение „Българско ски училище“ (БСУ);
40. Стоян Лазаров, председател на УС, представител на Българска туристическа камара (БТК);
41. Веселин Вълков, зам.-председател на УС, представител на Асоциация на екскурзоводите в България (АЕБ);
42. Мариян Беляков, изпълнителен директор на „Пампорово“ АД;
43. Татяна Джилянова, (на мястото на титуляр: Кремска Минчева, мениджър човешки ресурси), представител на „Албена“ АД;
44. Детелина Смилова, председател на УС на Българска асоциация за управление на хора (БАУХ);
45. Проф. Станислав Иванов, управител на „Зангадор“ ООД.

Присъствали външни лица:

46. Малин Бистрин, съветник на министъра на туризма;
47. Велелина Червенкова, началник на отдел „Стратегическо планиране и продуктова политика в туризма“, главна дирекция „Туристическа политика“, Министерство на туризма;
48. Весела Иванова, дирекция „Връзки с обществеността и протокол“;

Дневен ред:

1. Представяне на Отчет на дейността на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма (МСКТ) до момента. Преглед на нерешени задачи от предходни заседания на МСКТ.
2. Представяне на информация за въведени допълнителни облекчения при наемането на сезонни работници от трети страни съгласно последните изменения на Закона за трудовата мобилност и трудовата заетост (ЗТМТМ) и Правилника за прилагането му.
3. Приемане на график на заседанията на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма за 2018 г.
4. Разни.

Поканата, дневният ред и материалите към него, са изпратени предварително на всички членове на МСКТ по електронна поща от секретаря на съвета.

Откриване на заседанието

Заместник-министър **Ирена Георгиева** (председател на МСКТ) представи новите попълнения в екипа на Министерството на туризма, и информира, открива заседанието в присъствието на 20 членове при необходими 24 члена за кворум. Тя обяви, че мярката се налага поради лошите метеорологични условия, като в случай, че не се събере кворум по време на заседанието, предложенията ще бъдат изпратени заедно с протокола до всички членове по електронен път за предоставяне на становище.

Проектът на дневен ред се гласува и се прие от членовете на Съвета.

Дневен ред

Т. 1. Представяне на Отчет на дейността на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма (МСКТ) до момента. Преглед на нерешени задачи от предходни заседания на МСКТ.

Ирена Георгиева (председател на МСКТ) представи отчет на дейността на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма (МСКТ) до момента. Тя също така направи преглед на нерешени задачи от предходни заседания на МСКТ, както следва:

а) Процедиране на Предложението за допълнение и изменение на длъжностите по Национална класификация на професиите и длъжностите в Република България – 2011 г. (НКПД) и на професиите по Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) към Закона за професионалното образование и обучение в областта на туризма.

До момента няма постъпили предложения по НКПД и СППОО, както и информация от браншовите организации за длъжностите от практиката в хотелите, туристическите агенции и туроператорите.

б) Избор на ръководител на Тематична работна група № 3 „Трудова миграция и възможности за наемане на чуждестранни работници / стажанти“

Работна група № 3 „Трудова миграция и възможности за наемане на чуждестранни работници/стажанти“ до момента няма избран ръководител.

с) Определяне на тематичния обхват за дейността на Тематичните работни групи

Предложи се да се обърне посоката на работа, а именно: вместо работните групи да предлагат теми за разглеждане и обсъждане, те да получат функция по предоставяне на експертни становища, съгласно обхвата си, по въпроси, които касаят Министерството на туризма.

Примерен механизъм за работа: след указание на Председателя на МСКТ, секретарят изпраща конкретни текстове и въпроси до ръководителя и членовете на съответната работна група, които следва да предоставят становище съгласно компетентността си в рамките на 7-10 дни.

д) Заявяване на участие в тематични работни групи

Представителите на допълнените членове в съвета съгласно Заповед на министъра на туризма № Т-РД-16-333/15.12.2016 г., а именно: Българска асоциация за управление на хора (БАУХ), на Държавно предприятие „Българо-германски център за професионално обучение“ и на „Зангадор“ ООД, следва да заявят желанието си за включване към една или повече от тематични работни групи към Съвета.

Проф. д-р Васил Маринов (СУ) подкрепи предложението по подточка с) предвид ангажираността на членовете на съвета, които не могат да имат водеща роля в определянето на въпросите за решаване.

Доц. Борис Гълъбов (БСК/БТК) изрази становище по подточка а) в посока, че следва да се продължи със съгласуването на предложението за актуализацията на НКПД и на СППОО.

Доц. д-р Димчо Тодоров (БАЕТ) постави въпроса дали вече не е направена такава актуализация от работна група към НАПОО.

Емилияна Димитрова (НАПОО) поясни, че е било подготвено предложение във връзка със секторната квалификационна рамка, което е останало без резултат. Все пак, предвид това, че в момента СППОО се актуализира във връзка с изисквания на Евростат, тя призова за по-скорошно процедуране и на предложението за изменение на списъка от МСКТ с оглед едновременното им процедуране.

Ирена Георгиева (председател на МСКТ) обобщи, че следва предложенията на настоящия съвет за изменение на НКПД и на СППОО да бъдат изпратени до браншовите организации за спешно становище и предложени за допълнения и изменения. Срок за изпращане – до края на следващата седмица.

Емилияна Димитрова (НАПОО) предложи да прегледа предложението за промяна на НКПД и на СППОО преди то да бъде изпратено на браншовите организации с оглед обвързването му с карьерното израстване.

Ирена Георгиева (председател на МСКТ) се съгласи с предложението на г-жа Димитрова.

Доц. Борис Гълъбов (БСК/БТК) постави въпроса относно възможността МТ да събира информация, съответно да я предоставя на институционалната си интернет страница, за изпълнени проекти от други организации, касаещи кадрите в туризма като дуално обучение, обвързване на институциите, средното и висшето образование и бизнеса и др.

Той допълни, че през 2018 г. започна актуализацията на компетентностните модели, разработени за АЗ по проект на БСК като има възможност да предостави допълнителна информация.

Ирена Георгиева (председател на МСКТ) обобщи, че предложението за създаването на база данни по изпълнени проекти и такива в процес на изпълнение в сферата на човешките ресурси е резонно като може да бъде поискана информация от другите институции.

Т. 2. Представяне на информация за въведени допълнителни облекчения при наемането на сезонни работници от трети страни съгласно последните изменения на Закона за трудовата мобилност и трудовата заетост (ЗТМТМ) и Правилника за прилагането му.

Христо Симеонов (МТСП) представи накратко възможностите, които предоставя Закона за трудовата мобилност и трудовата заетост (ЗТМТМ) и Правилника за прилагането му (ППЗТМТМ) относно наемането на сезонни работници от трети страни.

С приетите до момента изменения на ППЗТМТМ са въведени редица облекчения в условията за наемане на работници от трети страни, а именно отпада изискването работодателите да представят документи за образование, специалност, правоспособност, професионална квалификация и опит на чуждите работници, които искат да наемат за сезонна работа до 90 дни в рамките на 12 месеца. Премахва се и изискването към представената обосновка за краткосрочно наемане на чужденци да се прилагат копия от обяви в интернет, местни и национални медии. Допълнително се намали административната тежест за работодателите като отпада задължението да представят документи за регистрация на фирмата, единен идентификационен код и удостоверение за актуално състояние. Необходимата информация ще се набавя по служебен път.

С оглед изменението от 05.12.2017 г. на ЗТМТМ относно уреждането на хипотезата, когато сезонният работник продължава да работи при същия или при друг работодател след изтичане на срока на регистрацията (до 90 дни) на сезонната заетост, се изработи изменение и допълнение на ППЗТМТМ, в което е разписана процедурата за преминаване от регистрацията към издаване на разрешение за сезонен работник (от 9 месеца до 90 дни) без да е необходимо чужденецът да напуска територията на

Република България. В изменението, също така, се урежда реда за прилагане на ускорена процедура за предоставяне на решение във връзка с издаване на разрешение за сезонен работник за чужденец-гражданин на трета държава, който поне веднъж е работил на територията на Република България като сезонен работник през последните 5 години. Изменението е в процес на междуведомствено съгласуване преди приемането му.

Допълнително, на заседанието на Министерския съвет от 20.12.2017 г. бяха приети промени в Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност в националното законодателство се въвеждат изискванията на Директива (ЕС) № 2016/801. Новите текстове осъвременяват разпоредбите, които се отнасят до заетостта на научни работници и студенти от страни извън ЕС в България. Урежда се редът за работа на стажантите с трудов договор за стажуване. Въвеждат се условията за равно третиране на научните работници, студентите, стажантите, учениците и доброволците, както и на членовете на семействата на български, европейски и чужди граждани, включително получили убежище или международна закрила. С промените се урежда и равното третиране на чужденците, допуснати по силата на международни договори за регулиране на трудовата миграция, както и в случаите на регистрация на краткосрочна заетост. Предложението предстои да бъде прието в Народното събрание и публикувано в Държавен вестник.

От миналата година е подновена инициативата по сключване на двустранни спогодби като в момента се работи по такива с Армения, Молдова и Украйна. Най-напреднал е процесът с Армения, където се обсъждат конкретните процедури за прилагане на вече подписаната спогодба между двамата ресорни министри на страните.

Допълнително, в рамките на партньорствата за мобилност на Европейския съюз, се включват и още три партньорства – Грузия, Азербайджан и Беларус.

Той направи няколко уточнения, които възникнаха допълнително като въпроси:

- По отношение на отпадането на изискването за квалификация на сезонните работници за заетост до 90 дни, предвид засмането предимно на изпълнителски длъжности и съгласно изискванията на работодателите, което води до вероятността да се може да бъде осигурен качествен туристически продукт, то следва да се има предвид, че решението и последствията от него са изцяло за сметка на работодателя.
- Не се предвиждат програми и мерки за квалифициране на сезонните работници за сметка на държавата по примера на българските работещи и безработни, за които са създадени механизми за субсидирани обучения. В случай, че работодател реши да ги квалифицира, разходите ще бъдат изцяло за негова сметка.
- При наличие на случаи, в които българските работници са неравнопоставени в сравнение с работниците от трети страни, те следва да се обърнат към Инспекциите по труда, които са компетентната институция за трудово-правните отношения. Следва да се има предвид, че ЗТМТМ и ППЗТМТМ не поставят сезонните работници в привилегировано положение.
- Регистрационният режим до 90 дни не може да бъде увеличен, защото е

обвързан с международни нормативни актове, които регламентират пребиваването и преместване на лица от една страна в друга. В АЗ са регистрирани над 3500 чужденци (заетост до 90 дни), от които до 10 са били заети до 9 месеца. Също така, разрешителния режим (до 9 месеца) е с максималния допустим срок- 9 месеца.

- Преминаване от регистрационен режим на заетост (до 90 дни) към разрешителния режим (до 9 месеца) може да се осъществи по два начина. Към момента единият подход е чужденецът да влезе в държавата да се обучава, за излезе за 1 ден от България, с което започне да тече 3-месечния срок ЗТМТМ. Друг подход е, когато лицето е назначено и работи през третия месец да може лицето да премине от регистрационен режим на заетост (до 90 дни) към разрешителния режим (до 9 месеца). Тази възможност е вече въведена в ЗТМТМ като конкретния механизъм ще бъде наличен след приемането на изменението на ППЗТМТМ, който е на междуведомствено съгласуване, което се очаква до месец да се приеме.

- Следва да се има предвид, че ЗТМТМ и ППЗТМТМ, както и двустранните спогодби, са краткосрочна мярка, която има за цел да попълни празнотите в трудовия пазар, които в обозримо бъдеще българския пазар на кадри няма да успее да попълни.

- По отношение на двустранните спогодби, режимът ще бъде регистрационен като работодателят няма да има ангажимент по регистрацията на работника пред АЗ. Това е възможно, защото процесът в този случай ще е обратен на този по ППЗТМТМ, а именно: АЗ ще събира информация от работодателите за необходим брой работници, съобразно квалификацията им, която впоследствие ще подава на съответната АЗ в партньорската държава. Съответната АЗ ще събират кандидатури за позициите. Съвместна комисия от двете страни ще разглежда кандидатурите и одобрените ще бъдат представени на българските работодатели. Този механизъм работи най-добре за по-голям брой обявени свободни работни места. Облекчението за българския работодател е, че търсенето на работна ръка е възложено на АЗ.

- Двустранните спогодби касаят отношенията на двете подписващи страни, докато ЗТМТМ и ППЗТМТМ касаят всички трети страни.

- Очаква се до месец юни да бъдат готови конкретните процедури за прилагане на подписаната спогодба Армения. За спогодбите с останалите държави ще се спазва същия механизъм на създаване на правила и се очаква да бъдат подписани към месец септември.

- Студентите по презумпция не са сезонни работници. В България е позволено на студентите да работят по 20 ч. седмично, като през официалните ваканции могат да работят и на пълен работен ден.

Ирена Георгиева (председател на МСКТ) предостави воденото на заседанието на г-жа **Лиляна Арсова** (заместник-председател на МСКТ) поради служебна ангажираност.

Т. 3. Приемане на график на заседанията на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма за 2018 г.

Лиляна Арсова (заместник-председател на МСКТ) представи предложението за график на заседанията на Междуведомствения съвет за кадрите в туризма за 2018 г.

Людмила Ненкова (КРИБ) предложи на заседанията на съвета да се разгледа и въпроса за включване на стажовете в средните и висшите училища по примера на учебните заведения в чужбина, където стажовете са продължителни и задължително да се водят в туристически обекти – продължителност, естество, заплащане, грижа на бизнеса и др.

Лиляна Арсова (заместник-председател на МСКТ) подложи на гласуване проектът на график, като бъде включено предложението на г-жа Ненкова с уточнението че касае само туристическия бранш и че ще бъде обсъдено съвместно с представители на МОН, и обяви, че се приема. Тя обобщи, че одобреният график ще бъде изпратен на членовете на съвета заедно с протокола от заседанието.

Т. 4. Разни.

Лиляна Арсова (заместник-председател на МСКТ) отправи питане за въпроси и теми в настоящата точка разни и поради липса на такива благодари на участниците и закри заседанието.